

РИНОК ПРАЦІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ : РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Сучасний ринок праці залежить від різних суспільних відносин та соціально-економічних факторів. Впродовж останніх років ситуація в Запорізькій області, як і в країні, суттєво погіршилась. Сьогоднішня глибока криза зумовлена не лише зовнішніми чинникам, але й низкою внутрішніх. Нажаль, більшість підприємств зачиняються або працюють не на повну потужність. Населення змушено перебувати, в умовах вимушеної неповної зайнятості, коли суспільно-корисною працею зайнята лише частина економічно активного населення.

Виходячи з цього, ситуація на ринку праці регіону залишається напруженою та супроводжується зниженням обсягів зайнятості населення, попиту на робочу силу та зростанням кількості безробітних. Протягом 2015 р. в відпустках без збереження заробітної плати в сфері промисловості знаходились близько трьох тисяч осіб, а на неповний робочий день (тиждень) в умовах неповної зайнятості переведено понад 38 000 осіб [1].

Головною проблемою ринку праці області залишається безробіття, яке призводить до втрати набутих професійних навичок, поступової декваліфікації робочої сили, зниження мотивації до продуктивної праці, а також погіршення рівня життя та зниження соціального статусу людини. На початок поточного року в обласному центрі зайнятості перебувало 29,7 тис. осіб. Щодо структури незайнятого населення то жінки становлять 16,4 тис. осіб, а чоловіки - 11,7 тис. осіб [1].

Слід зазначити, що однією з актуальних є проблема працевлаштування молоді віком до 35 років та осіб, що проживають у сільській місцевості. На початок 2016 року це 11,7 тис. осіб. Молодь області потребує додаткової підтримки у працевлаштуванні. Не дивлячись на високий потенціал та мобільність, молодим людям не вистачає трудового та життєвого досвіду. Більшість безробітної молоді - це випускники професійно-технічних та вищих навчальних закладів, які отримали професію та вперше шукають роботу. На разі роботодавці пред'являють до шукачів значно вищі вимоги. Особа повинна бути досвідченою, мати відповідну освіту, бути готовою працювати на результат.

Інша тенденція спостерігається з рівнем працевлаштування. Запорізька область, один з найрозвинутіших промислових регіонів України, але з кожним роком попит на робочу силу знижується, а отже зменшується кількість працевлаштованих. Незважаючи на закриття та скорочення виробництва промислових підприємств найбільший попит спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом - 21%, працівників сфери торгівлі та послуг - 18,5%, а також на робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин - 15,4% [2]. Але ці професії менше зацікавлюють молодь, чим професії економіста, юриста тощо.

Кількість вільних робочих місць у 2015 р. становила 154 вакансії, тобто на 1 вільне місце претендувало 185 безробітних громадян області.

Для соціального захисту непрацюючого населення Запорізьким обласним центром зайнятості проводяться активні дії, щодо поліпшення ситуації на ринку праці. Одним з найбільш дієвих способів є організація та проведення громадських робіт. Участь в громадських роботах у січні 2016 р. прийняло - 0,5 тис. осіб.

Доцільно застосовувати громадські роботи для залучення непрацюючих на будівельні роботи або покращення автошляхів, озеленення території міст, розчищення замулених рік, прибирання вулиць, скверів, парків, прилеглих до пам'ятників культури і архітектури територій та прибудинкових територій, прибирання ринкових площ, ліквідація снігових заметів.

Інший напрямок - удосконалення системи професійного навчання. Роботодавці потребують висококваліфікованих працівників, які володіють сучасними технологіями, технікою та навичками. В Запорізькій області професійне навчання у січні 2016 р. проходили 1,2 тис. осіб [2].

Питання з підвищення конкурентоспроможності на ринку праці Запорізької області актуальне для багатьох людей. Тому, що знання, уміння й навички застарівають протягом життя. Більш за все це стосується населення віком старше 45 років. Цій категорії при втраті роботи значно важче знайти нове місце роботи. Ця категорія населення відповідно до Закону України «Про зайнятість населення» має право на отримання безкоштовних ваучерів на навчання. У 2015 р. ваучер отримали 146 осіб.

На нашу думку, для поліпшення та стабілізації ситуації на ринку праці необхідно розробити та запровадити заходи щодо збалансування попиту та пропозиції, враховуючи регіональні особливості розвитку економіки, а саме розробити програму щодо залучення інвестицій для удосконалення виробництва у металургійній та машинобудівній галузях області, як найбільш потужних, але не завжди відповідаючи сучасним вимогам. Застосування нових технологій буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності продукції усіх галузей промислового та сільськогосподарського виробництва промисловості на національному та світовому ринку збуту;

Особливої уваги заслуговують громадські роботи, сферу використання яких треба розширювати з залученням не тільки державних коштів, а й за рахунок підприємців. І враховуючи попит на ринку праці на окремі професії збільшувати перелік спеціальностей для перенавчання кадрів та кількість ваучерів.

1. Офіційний сайт Головного управління статистики у Запорізькій області [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua>. 2. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>.

ЛЕЙБЕРІЮК Олександр
Чернівецький відділ

ХАРАКТЕРИСТИКА КАРТ НАСЕЛЕННЯ ТА ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ У КОМПЛЕКСНИХ АТЛАСАХ УКРАЇНИ

Розглядаючи картографічні зображення населення та її складової частини карт демографічного розвитку слід не забувати про їх вагомість та відображення у географічних атласах поряд з іншими тематичними картами, що характеризують територію. Атлас, як стверджує О. М. Берлянт, являє собою картографічну енциклопедію – систематизовану базу знань і фактичних даних про територію на сучасному рівні вивченості [1]. Відповідно до цього визначення можна говорити з яких знань ця база складається, від співвідношення висвітлених питань та об'ємів цієї бази можна виділити й актуальність та значущість тих чи інших географічних досліджень і тематик в певний історичний час. Було б цікавим визначення місця та значення карт населення в атласах України.

Враховуючи їх велику кількість та різноманітність ми вирішили зупинитись на загальних комплексних атласах в яких відображена територія України та її населення.

Першим комплексним атласом України став «Географічний атлас України» за ред. Л. Кльованого (1928 р.), що містив 33 карти з яких 5 карт зображали населення, карти демографічного розвитку в ньому відсутні (див. табл.). У 1937 р. був виданий «Атлас України і сумежних країв» за редакцією В. М. Кубійовича, в якому розміщено 116 карт етнічних територій України, де 30 карт присвячені тематиці населення, 17 з яких характеризують демографічний розвиток того часу. У 1962 р. вийшов «Атлас Української РСР і Молдавської РСР», що містив 73 карти й тільки 2 з них характеризують населення.

Після цього цілісних загальних комплексних атласів для територій України, окрім навчальних не видавалось, а спроба створення у 70-х рр. минулого століття багатотомного